

**DEN BÄSTA PJÄSEN SOM
NÅGONSIN SKRIVITS...**
-AV IAN KERSHAW

**MALMÖ
STADSTEATER**

PREMIÄR PÅ AUGUSTEN 23 APRIL 2022, I SAMARBETE MED MKB

ORIGINALTITEL The Greatest Play In The History Of The World...
*The original stage production opened at Traverse Theatre, Edinburgh 2018.
English language publication by Bloomsbury 2018.*

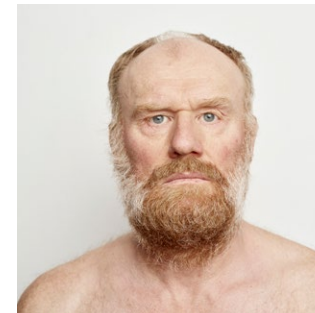
ÖVERSÄTTNING Bengt Ohlsson
FÖRLAG ORIGINALMANUSKRIFT Nordiska ApS
FÖRLAG ÖVERSÄTTNING Colombine Teaterförlag

KONSTNÄRLIGT TEAM

REGIKONCEPT OCH LJUD John Hanse och Jonas Åkesson
RUM OCH VIDEO Kajsa Hilton-Brown
LJUS OCH VIDEO Robert Claesson
MASK Siv Nyholm
DRAMATURG Amanda Fromell

I ROLLERNA

PÅ SCEN – Fredrik Gunnarson

Fredrik Gunnarson

Genom sitt sovrumsfönster tittar han ut över gatan där allt är tyst och stilla, inga tecken på liv syns till. Inga ljud, ingen vind, inga sirener, ingen trafik på den vanligtvis högtrafikerade gatan – ingenting. Det känns som att tiden håller andan. Men plötsligt ser han att det står en kvinna i en för stor David Bowie-t-shirt och tittar på honom i huset mittemot.

Monologen "Den bästa pjäsen som någonsin skrivits" är en kärlekshistoria, en liten skärva av mänskligheten i all dess stökighet, förvirring och längtan efter mening.

*"Det där är här. Det där är vårt hem.
Det där är vi. På den där fläcken finns alla
du älskar, alla du känner, alla du hört talas
om, alla som någonsin existerat, som levt
sina liv.."*

*Varenda kung och bonde, vartenda ungt
förälskat par, varenda mamma och pappa,
nyfikat barn, uppfinnare och upptäckts-
resande, varenda filosof och diktator,
varenda superstjärna, varenda folkledare,
varenda hög och låg i vår arts historia har
gått omkring där – på ett dammkorn som
virvlar runt i en solstråle."*

Carl Sagan

**”HAN SATTE SIG UPP, STIRRADE
PÅ KLOCKAN OCH VÄNTADE
OCH... INGENTING HÄNDE.
NOLL FYRA FYRA NOLL.”**

**”PER ASPERA AD ASTRA
– GENOM SVÅRIGHETER
MOT STJÄRNORNA”**

04:40

EN GAMMAL KVARTERSBIOGRAF FÅR NYTT LIV

I en källarlokal i bostadsområdet Augustenborg inrättades på 1940-talet en biograf och teater, ett litet paradys för barnen som växte upp i bostadsområdet. Nu har lokalen varsamt renoverats och får besök av Malmö Stadsteater.

PROLOG:

Det var en gång för länge, länge sedan en kvartersbiograf som av vissa kallades "Lilla Intiman", av andra för "bian" rätt och slätt. Biografen, som också var en liten teater, låg i bostadsområdet Augustenborg där det vid tiden för den här historien – 1950- och 1960-talen – bodde tusen barn i skiftande åldrar.

På söndagar kom en man för att starta projektorn i källarlokalen på Augustenborgsgatan 10 där bion fanns. Och utanför samlades vi förväntansfulla ungar med en peng i ena handen och kanske en påse hemmagjorda popcorn i den andra. Riktigt bra söndagar kunde man här få se en amerikansk westernfilm för femtioöringen som biljetten kostade, och sedan ägnade man resten av dagen åt att vara hjälten Hopalong Cassidy som stormade fram på sin vita springare med revolvern i högsta hugg för att besegra skurkarna. Andra gånger kunde man få se "Rännstensungar" eller något tecknat från Disneys underbara värld.

Men egentligen spelade det ingen större roll vilken film som visades. Det var sällan

en tioåring på Augustenborg fick ta spår-vagnen in till stadens centrum och gå på en av de "riktiga" biograferna, så varje besök på kvartersbiografen var en stor upplevelse. Där inne, på parkbänkarna som utgjorde sittplatserna framför väggen med hål för projektorn, steg spänningen när lamporna släcktes och filmduken fylldes av äventyr. Men som alla bra historier hade även denna ett slut. Någon gång på 1970-talet stängdes biografen. Lokalen fick under en tid tjänstgöra som frukostmatsal och omklädningsrum för området vaktmästare men en dag låstes dörren och den lilla kvartersbiografen sjönk in i glömskans tillvaro där endast spindlarna och kanske en och annan liten mus höll hov.

Åren gick och spindelnäten växte i omfång. Tills en dag då fastighetsägaren MKB behövde utöka källarlokalen som låg vägg i vägg med bion och en nytilkommen vaktmästare undrade vad som dolde sig bakom den där dörren vars nycklar sedan länge var försvunna. Man tog sig in i det som en gång hade varit Augustenborgsbarnens eget lilla paradys och fann en orörd biograf där ingenting hade stört lugnet på tjugo år. Allt såg ut som det en gång hade gjort. Projektorn var där, bänkarna stod osuttna och väggmålningarna fick återigen visa upp sig i lampornas sken. Som om ingenting hade hänt.

Jag vågar inte svära på att det var exakt så det gick till när kvartersbion på Augustenborg föll i glömska, vid det laget hade jag lämnat min barndoms Augustenborg, men så har det i alla fall berättats för mig. Vad som sedan hände, när dörren åter hade öppnats, vet jag däremot med bestämdhet. Och det vet också Frida Persson, projektledare på MKB:

– Man ville göra någonting för de äldre i området och man ville skapa mötesplatser. Och då tog man kontakt med Åke Jörnfolk för att driva teaterprojektet Teater Augusten.

Tidpunkten – början av 1990-talet – var väl vald. Augustenborg var inne i en negativ period och de äldre hyresgästerna i området kände sig isolerade och otrygga. MKB:s dåvarande ledning, med vd:n Allan Karlson i spetsen, åkte hem till skådespelaren Åke Jörnfolk, som då just hade pensionerat sig från Malmö Stadsteater, för att fråga om han kunde tänka sig att driva ett teaterprojekt i den gamla kvartersbiografen på Augustenborgsgatan 10.

– Det handlade mycket om att utveckla gemenskapstanken som Augustenborgsområdet ju redan från början hade präglats av. Likaväl som att det skulle finnas fotbollsplaner och en rad olika aktivitetslokaler för de yngre i området så skulle det finnas en teater för de lite äldre. Man ville att de boende skulle känna tillhörighet och gemenskap, säger Frida Persson.

I en intervju för MKB:s skrift "Ekostaden Augustenborg – erfarenheter och lärdomar" som publicerades 2020 berättade Åke Jörnfolk om första mötet med MKB:

– De måste ha tänkt att jag var lite galen, eftersom de förmodade att jag skulle gå med på detta! Idag kan jag fortfarande inte göra klart för mig att jag sa ja, upplägget var så ovanligt, det såg för jävligt ut i lokalen där vi skulle vara.

Foto: Bilder i Syd

Men jag ångrar det inte en sekund.”

Augustenborg började byggas i slutet av 1940-talet och tanken var att där skulle finnas allt som invånarna behövde – affärer, skola, tvätteri, värmecentral och så vidare – som en stad i staden. Och i den tanken ingick kvartersbiografen som också fungerade som en teater, med en liten scen.

Och så 1993 inleddes alltså en ny glansperiod för den gamla kvartersbiografen som nu döptes till Teater Augusten. Åke Jörnfolk engagerade en ensemble bland de äldre invånarna på Augustenborg och började repetera föreställningarna, framförallt revyer med sång och dansnummer. Efterhand kom även pensionärer från andra delar av Malmö med. En del hade tidigare erfarenheter från att stå på en scen men för många av dem var det första gången. Totalt var 150 amatörer engagerade under åren och en av dem var Gull-Britt Gustavsson:

– Jag kom med i Teater Augusten omkring 2005, i samband med att Åke [Jörnfalk] och jag blev ett par. Jag började med att servera kaffe till publiken men de tjatade på mig att jag skulle vara med på scenen så från 2012 var jag med i föreställningarna också.

Teater Augusten blev snabbt en mega-succé, ur alla aspekter. De äldre deltagarna som medverkade fick en mening i tillvaron och publiken kom i busslaster. Enligt MKB:s beräkningar uppgick besökarna under de här åren till 50 000 personer.

Gull-Britt Gustavsson har en teori om varför Teater Augusten blev så populär:

– Det var väl enkelheten och värmen. Det var alltid en väldigt trevlig stämning och det bidrog ju Åke i hög grad till. Han tog emot publiken när de kom och såg till att de fick sina platser på bänkarna. Och så sa han alltid någonting till publiken från scenen innan det skulle börja, men han kom nästan aldrig ihåg vad han skulle säga så vi fick stå bakom ridån och sufflera honom.

I 23 år pågick det unika projektet med Teater Augusten, 2017 gavs den sista föreställningen med Åke Jörnfalks amatörgrupp. Efter det har en varsam renovering gjorts, säger MKB:s Frida Persson:

– Vi ville värna den historiska aspekten av lokalen och ha kvar den historiska charmen. Däremot är tekniken och tillgängligheten uppdaterad. Teater Augusten satte Augustenborg på kartan och engagerade såväl de som uppträdde som de som kom på besök. Och med den nya satsningen på teaterlokalen vill vi göra området tillgängligt för ännu fler.

Den gamla kvartersbiografens träbänkar står kvar där de alltid har stått. Tage Rudolf Ahlms väggmålningar är avfotograferade och inramade, väggen med hål för projektorn finns kvar liksom en del av originaltapeterna.

Foto: Bilder i Syd

Och Teater Augusten ska få en rivstart, är det tänkt. Under våren 2022 kommer Malmö Stadsteater hit med produktionen ”Den bästa pjäsen som någonsin skrivits” av dramatikern Ian Kershaw.

– Pjäsen handlar om hur vi lever våra liv, vilka val man har gjort. Och den har också vissa övernaturliga inslag, berättar uppsättningens ende skådespelare Fredrik Gunnarson.

Handlingen i Ian Kershaws pjäs kretsar kring en ensam man som en morgon vaknar och upptäcker att tiden har stannat. Utanför hans hus, på gatan som brukar vara väldigt livlig, är det helt tomt och tyst. Överallt är det nersläckt, utom i ett fönster på andra sidan gatan där det lyser...

Uppdraget att spela teater på Augustenborg ställer särskilda krav, säger Fredrik Gunnarson:

– Första gången jag kom ner i lokalen blev jag lite ställd. Det är ett väldigt

långsmalt rum med lågt i tak, så det är ju inte som man tänker sig en normal ”teaterlokal” direkt. Man kan till exempel inte hänga några lampor i taket som man ju brukar på en teater.

Men han har vana vid att uppträda i trånga lokaler, inte minst från sin egen teater hemma i trädgården i Bjärnum.

– Det handlar om hur man ska sätta scenen. Fördelen med Teater Augusten är att man kan spela med ett väldigt djup, för scenen är lika lång som publikdelen. När jag nu har sett lokalen så är det ju bara att gilla läget och göra scenen till min. Och jag tycker att det ska bli jättespännande och roligt att vara där.

EPILOG:

Så lever den gamla kvartersbiografen åter upp. Efter Malmö Stadsteater kommer mer. Här ska sjungas, dansas och lekas, ambitionen är att lokalen ska fyllas av kultur

av alla de slag för och av såväl de boende på området som övriga malmöbor. För en gammal Augustenborgare sänder varje besök i källaren på Augustenborgsgatan 10 en liten lycklig kittling från magen och upp i bröstet. Det var här man lärde sig vissla i biobiljetten. Det var på de här bänkarna man skrattade sig glad åt Helan & Halvans tokerier. Och det var här som Hopalong Cassidy gjorde ett outplånligt intryck på en storögd tioåring när han red in i solnedgången den där söndagseftermiddagen för drygt femtio år sedan. Den känslan önskar man ju att alla får uppleva.

ULF CLARÉN,
författare och journalist

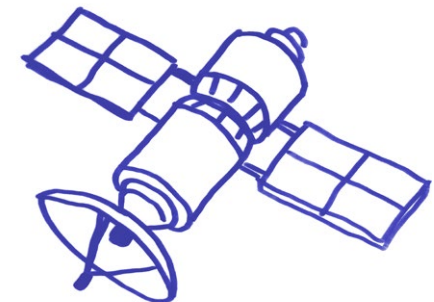

Foto: Bilder i Syd

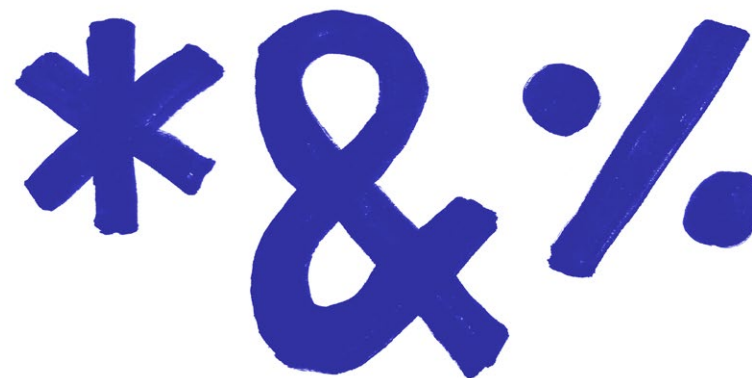
VOYAGER GOLDEN RECORD

I rymdfarkosterna Voyager 1 och 2 som skickades ut av Nasa 1977 för att utforska det yttre solsystemet finns två gramfon-skivor som ska förmedla mänsklighetens historia. Tanken är att innehållet ska berätta om vår värld för eventuella utom-jordingar som hittar skivan. De är en slags flaskpost i rymden avsedda att hittas av andra intelligenta arter i universum. NASA gav huvudansvaret för projektet till den amerikanske astronomen, och populärvetenskaplige författaren, Carl Sagan. Guldskivorna innehåller t ex bilder på människor, djur, inspelad musik och hälsningsfraser på 55 olika språk. Den befinner sig nu 20 miljarder kilometer från jorden.

INSPELAD RÖST Cecilia Lindqvist
SUFFLÖR/PRODUKTIONSASSISTENT Gabriella Marmén
PRODUCENT Alexandra Hill
SPECIALEFFEKTER Magnus Nilsson
SCENMÄSTARE, LJUD- OCH VIDEOTEKNIKER John Conlon
FÖRESTÄLLNINGSTEKNIKER John Conlon, Arash Asadi
LJUSANSVARIG TEKNIKER Robert Claesson
REKVISITÖR Kajsa Hilton-Brown
TRANSPORT Andreas Nilsson
KOSTYMKOORDINATOR Paola Billberg-Johansson
KOSTYMSERVICE Gyöngyi Balazs

KOMMUNIKATÖRER Carin Hebelius, Irene Pelayo Lind, Erik Roman
INNESÄLJARE Jens Ihlström och Sofie Åström
SERVICEANSVARIG Inger Börjesson
FÖRESTÄLLNINGSFOTOGRAF Emmalisa Pauly
PORTRÄTTFOTOGRAF Johan Sundell
PROGRAMLAYOUT Isabel de Jounge
TRYCK Exakta Print AB
MARKNADSCHEF Jenny Bång
CHEFSPRODUCENT Lisa Ericstam
TEKNISK CHEF Jerker Pyron
CHEF KOSTYM- OCH MASKAVDELNINGEN Paola Billberg Johansson
FÖRESTÄNDARE KOSTYMSERVICE Gyöngyi Balazs
EKONOMICHEF Anette Zetterlund
STÄDLEDARE Rinna Lövgren
CHEFSASSISTENT Agneta Nessrup, Kattis Blanking
VD/TEATERCHEF OCH ANSVARIG UTGIVARE Kitte Wagner

FOTOGRAFERING OCH LJUDUPPTAGNING ÄR
AV UPPHOVSRÄTTSLIGA SKÅL EJ TILLÅTEN.
VAR VÄNLIG STÄNG AV MOBILTELEFONEN.

MALMÖSTADSTEATER.SE